

ASIA

Päätös ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesta ilmoituksesta, joka koskee pilaantuneen maaperän puhdistamista.

Ilmoituksen tekijä

Hämeenlinnan kaupunki, Infra

Puhdistettavan alueen sijainti

Hinkaloistentie 156 ja 158, 14300 RENKO

Kiinteistöt: Koskenranta 109-575-0004-0069 ja Koskenranta 109-580-0004-0053

Kuva 1. Kartta, joka sisältää kohteen sijainnin Rengossa (lähde: Maanmittauslaitos).

Kiinteistön omistaja ja haltija

Yksityishenkilö

Asian vireilletulo, vireilletulon peruste sekä viranomaisen toimivalta

Ilmoitus pilaantuneen maaperän puhdistamisesta toimitettiin Hämeen ELY-keskukselle 20.09.2024.

Tutkimukset ja lausunnot

- Maaperän, sedimentin, pintaveden ja pohjaveden pilaantuneisuuden tutkimusraportti, Sitowise Oy, 3.6.2021, projektinumero YKK65597.
- Hämeen ELY-keskuksen lausunto 21.2.2022 pilaantuneisuustutkimuksista ja puhdistustarpeesta, dnro HAMELY/1518/2020.
- Hinkaloisten vanhan sahan lisäselvitys, Envineer Oy, 5.10.2022.
- Hämeen ELY-keskuksen lausunto 31.10.2022 lisäselvityksistä, dnro HAMELY/1518/2020.
- Hinkaloisten vanha saha, kiinteistöt 109-575-4-69 ja 109-580-4-53, maaperän kunnostuksen yleissuunnitelmat, Envineer Oy, 14.3.2023

Alueen toimintahistoria ja pilaantumisen vaaraa aiheuttaneet toiminnot ja tapahtumat

Alueella on toiminut Hinkaloisten saha vuosina 1919-1966. Sahalla on käytetty erilaisia puunkäsittelykemikaaleja kuten sinistymisenestoainetta (KY-5).

Alueen ja lähiympäristön nykyinen ja tuleva maankäyttö

Nykyinen käyttötarkoitus on pääasiassa virkistyskäyttö. Alueella ei ole yleis- tai asemakaavaa eikä ole tiedossa, että alueella olisi painetta maankäytön muutokseen.

Alueen maaperä- sekä pohja- ja pintavesitiedot

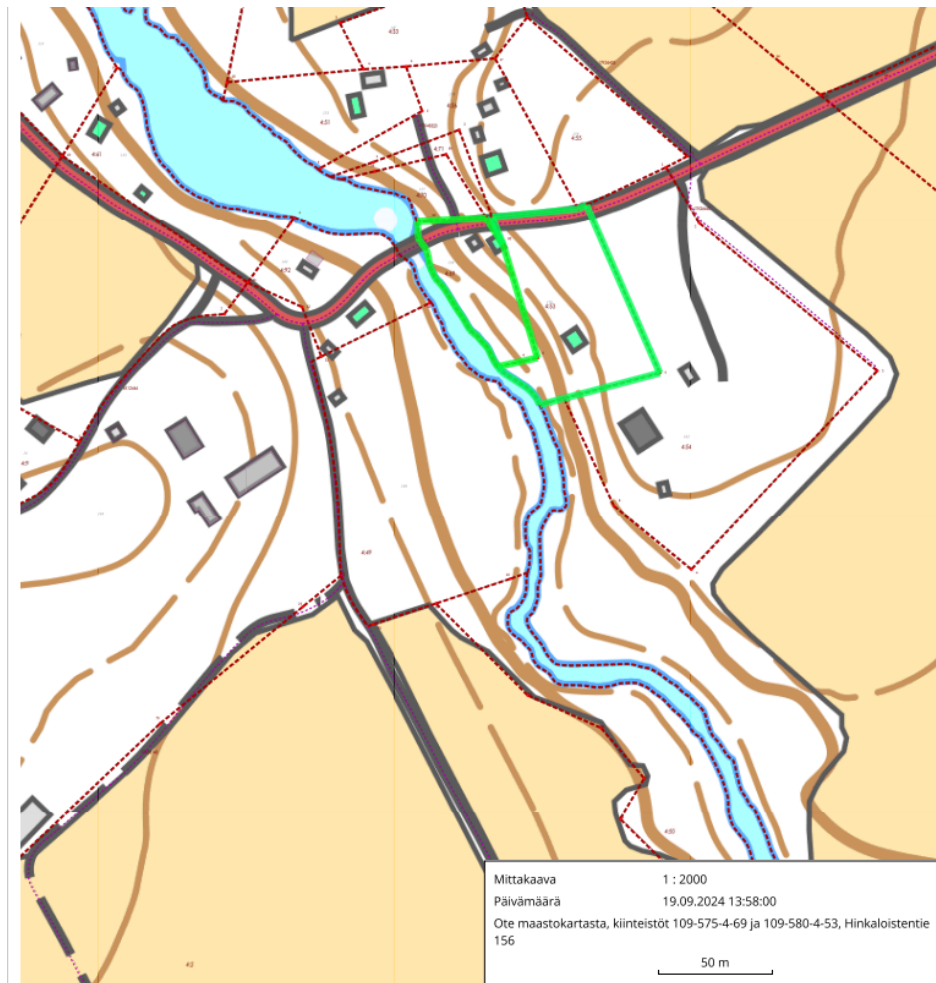
Alueen perusmaa on hiekka- ja silttivaltaista. Ylin noin 0,5 metrin paksuinen pintamaakerros on multamaata. Maanpinta viettää pohjoisesta etelään loivasti ja idästä länteen kiinteistön rajalla varsin jyrkästi. Renkajoen pinta on noin 2 metriä alempana.

Kohde sijaitsee 1-luokan pohjavesialueella 0469254 Renko, varsinaisen muodostumisalueen ulkopuolella. Pohjavesi muodostuu pääasiassa kohdealueen pohjoispuolella kaakko-luode - suuntaisella harjujaksolla. Pohjavesialueen kemiallinen ja määrällinen tila on hyvä. Uudenkylän vesi-yhtymän vedenottamo sijaitsee noin 500 metriä pohjoiseen ja HS-Veden Isomäen vedenottamo 1,2 kilometriä luoteeseen.

Lähin pintavesi on Renkajoki, joka virtaa kiinteistön länsirajalla. Renkajoki laskee vetensä Haapajärveen noin 15 kilometriä kohdealueesta kaakkoon. Kiinteistön sadevedet imeytyvät maaperään ja kulkeutuvat maaperän kautta sekä osin pintavaluntana jokeen.

Nykyiset rakennukset, tekniset rakenteet ja päällysteet

Kiinteistö 109-575-4-69: Kiinteistö on päällystämätön, osittain heinikköä ja osittain metsittyä. Kiinteistöllä kasvaa puita varsinkin eteläosalla. Käytössä olevia maanalaisia rakenteita ei tiedetä. Joen varressa on vanhoja sahan aikaisia perustuksia ja rakenteita. Pohjaveden havaintoputki PVP3 sijaitsee kiinteistöllä (16 metrin syvyydellä maanpinnasta). Kiinteistöllä sijaitsee yksi vapaa-ajan asunto.

Kuva 2. Kartta, joka sisältää kyseessä olevat kiinteistöt (lähde: Maanmittauslaitos).

Kiinteistö 109-580-4-53: Kiinteistö on päällystämätön, osittain heinikköä ja osittain metsittynyt. Puita kasvaa kiinteistön reunoilla ja erityisesti eteläosassa. Käytössä olevia maanalaisia rakenteita ei tiettävästi ole. Pohjaveden havaintoputket PVP1 ja PVP2 sijaitsevat kiinteistön itälaidalla. Kiinteistöllä sijaitsee yksi vapaa-ajan asunto. Alueelle johtaa soratie.

Maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve sekä puhdistustavoitteet

Kiinteistöllä 109-575-4-69 on tehty tutkimuksia 14.-15.10.2020, 18.5.2022 ja 1.6.2022. Maaperästä tutkittiin raskasmetallit (XRF) 11 kpl, raskasmetallit (laboratorio) 3 kpl, PAH-yhdisteet (laboratorio) 5 kpl, kloorifenolit (laboratorio) 5 kpl, PCDD/F-yhdisteet (laboratorio) 7 kpl. Pohjavesiputkesta PVP3 otetusta näytteestä tutkittiin (2 näytteenottokierrosta) lämpötila 2kpl, PCDD/F-yhdisteet 2kpl, PAH-yhdisteet 2 kpl, kloorifenolit 2 kpl

Maaperässä on todettu alemman ohjearvon ylittäviä pitoisuuksia PAH-yhdisteitä (38 mg/kg) sekä kohonneita dioksiinien ja furaanien pitoisuuksia pintamaassa lähes koko kiinteistön alueella noin 0 – 0,5 metrin syvyydellä (PCDD/F-yhdisteet 250 - 150 000

ng/kg (I-TEQ Nato yläraja). Pilaantuneeksi luokiteltavia maa-aineksia arvioidaan olevan kiinteistöllä yhteensä noin 650m³ ktr noin 1300 m² alueella.

Alueella sijaitsee yksi lomarakennus, jolloin alueen käyttö on asuinkäyttö/virkistyskäyttö ja ihmiset voivat liikkua alueella. Alueen pintamassa todettiin monin paikoin alempien ja ylempien ohjearvojen sekä paikoin vaarallisen jätteen ohjeellisen raja-arvon ylittäviä dioksiinien ja furaanien pitoisuuksia. Maaperässä todetuista dioksiinien ja furaanien pitoisuuksista voi aiheutua hyväksyttävän tason ylittävää altistumista, minkä perusteella alueella on kunnostustarve. Alueilla, jossa dioksiinien ja furaanien pitoisuus ylittää VNa 214/2007 mukaisen alemman ohjearvon, tulee toteuttaa kunnostustoimenpiteitä esim. massanvaihdoilla.

Kriittisimmiksi haitta-aineiksi kohteessa on todettu dioksiinit ja furaanit (PCDD/F-yhdisteet). Kohde sijaitsee vedenhankintaa varten tärkeäksi luokitellulla pohjavesialueella. Alue tulee todennäköisesti tulevaisuudessa säilymään virkistyskäytössä vapaa-ajankiinteistönä. Kunnostuksen tavoitteeksi esitetään Envineer Oy:n raportissa (5.10.2022) esitettyyn riskinarviointiin perustuen pintamaan haitallisten aineiden pitoisuuksien alentamista VNa 214/2007 mukaisten alempien ohjearvojen alittavalle tasolle: PCDD/F-yhdisteet 0,0001 mg/kg, PAH-yhdisteet summapitoisuus 30 mg/kg, bentso(a)pyreeni 2 mg/kg, fenantreeni 5 mg/kg, fluoranteeni 5 mg/kg.

Kiinteistöllä 109-580-4-53 on tehty tutkimuksia 14.-15.10.2020, 18.5.2022 ja 1.6.2022. Maaperästä tutkittiin raskasmetallit (XRF) 15 kpl, raskasmetallit (laboratorio) 2 kpl, PAH-yhdisteet (laboratorio) 4 kpl, kloorifenolit (laboratorio) 5 kpl, PCDD/F-yhdisteet (laboratorio) 7 kpl. Pohjavesiputkista PVP1 ja PVP2 otetuista näytteistä (5 näytteenottokierrosta) tutkittiin liukoiset metallit 2 kpl, kokonaismetallit 2 kpl, PAH-yhdisteet 4 kpl, kloorifenolit 6 kpl, PCDD/F-yhdisteet 6 kpl.

PCDD/F-yhdisteiden osalta todettiin VNA:n 214/2007 mukaisen kynnysarvon ylitys pisteissä KK5, KK6, NP4 ja NP5 ja alemman ohjearvon ylitys pisteessä KK7 ja alueelta kerätyssä moniosanäytteessä MONO-2 (PCDD/F-yhdisteet 146 - 310 ng/kg (I-TEQ Nato yläraja). Muilta osin pitoisuudet alittivat VNA:n 214/2007 mukaiset kynnysarvot tai laboratorion määritysrajan.

Pohjavesiputkessa PVP2 todettiin yhdellä näytteenottokerralla (8.4.2020) pieni pitoisuus PCDD/F yhdisteitä (vedessä oli kiintoainetta). PAH-yhdisteiden ja kloorifenolien pitoisuudet olivat alle määritysrajan. Raskasmetallien liukoiset pitoisuudet olivat vähäisiä.

Alueella sijaitsee yksi lomarakennus, jolloin alueen käyttö on asuinkäyttö/virkistyskäyttö ja ihmiset voivat liikkua alueella. Alueen pintamaassa todettiin alempien ohjearvojen ylittäviä dioksiinien ja furaanien pitoisuuksia, jonka perusteella alueella on kunnostustarve. Alueilla, jossa dioksiinien ja furaanien pitoisuus ylittää VNa 214/2007 mukaisen alemman ohjearvon, tulee toteuttaa kunnostustoimenpiteitä esim. massanvaihdoilla.

Maaperän pilaantuneisuuden ja kunnostustarpeen arvioinnin perusteella pilaantuneisuus rajautuu noin 0 – 0,5 metrin syvyydelle. Pilaantuneeksi luokiteltavia maa-aineksia arvioidaan olevan kiinteistöllä yhteensä enimmillään noin 850 m³ ktr noin 1700 m² alueella.

Massanvaihdoilla kiinteistölle ei jää maaperän haitta-aineisiin perustuvia maankäytön rajoitteita, mutta kaivutyö edellyttää joidenkin puiden kaatamista. Pilaantuneen alueen peittämisellä saataisiin estettyä haitta-aineiden kulkeutuminen ja niille altistuminen, mutta kiinteistön maankäytölle jäisi rasite. Muun muassa kaikenlainen maanrakentaminen olisi rajoitettua. Myös peittäminen saattaisi edellyttää ainakin osittaista puiden kaatoa, jotta peittokerros saataisi tehtyä kunnolliseksi.

Pohjaveden pilaantuneisuus

Kiinteistöt sijaitsevat vedenhankintaa varten tärkeäksi luokitellulla pohjavesialueella. Tutkimustulosten perusteella dioksiinien ja furaanien liukeneminen pohjaveteen on hyvin vähäistä ja todettu kertaluontoinen määritysrajan ylittävä pitoisuus on edelleen juomavetenä käytettävän pohjaveden laatuvaatimusten sallimissa rajoissa. PAH-yhdisteitä ei pohjavedessä ole todettu. Pohjavedessä todetuista haitta-ainepitoisuuksista ei arvioida aiheutuvan ympäristö- tai terveyshaittaa tai pohjaveden laadun oleellista heikkenemistä.

Puhdistusmenetelmä

Puhdistus toteutetaan massanvaihdoilla, jolla maaperä saadaan puhdistettua tehokkaasti ja pysyvä lopputulos saavuttaen.

Työn toteuttaminen

Kohteessa tehdään tarvittavat raivaukset, puuston poistot, liikennejärjestelyt, merkkaukset yms. ennen kaivutyön aloittamista. Pilaantuneeksi luokitellut maa-ainekset pyritään lastaamaan suoraan kuorma-auton lavalle ilman välivarastointia. Vaihtoehtoisesti maa-ainekset voidaan kiinteistön alueella siirtää ja tarvittaessa välivarastoida kuormaamiseen soveltuvaan paikkaan, mikäli tarpeellista.

Tarvittaessa maa-aineksia välivarastoidaan lyhytaikaisesti tarkoituksenmukaisen lajittelun mahdollistamiseksi, esimerkiksi tarkentavan näytteenoton ja laboratorioanalyysien valmistumisen ajan. Mikäli maa-aineksia välivarastoidaan kohteessa kuormaamisen tai esimerkiksi lajittelun mahdollistamiseksi, varmennetaan välivarastointialueen maapohjan pilaantumattomuus kunnostuksen päätyttyä.

Pilaantuneet maa-ainekset toimitetaan jatkokäsittelypaikkaan, jolla on voimassa oleva lupa vastaanottaa ko. tavalla pilaantunutta maa-ainesta.

Kunnostusalueilta mahdollisesti kaivettavat pilaantumattomat maa-ainekset läjitetään omalle kasalleen ja hyödynnetään myöhemmin soveltuvilta osin alueen maisemoinnissa.

Puhdistettavalle alueelle sijoittuvat puut kaadetaan ennen kaivutöiden aloittamista. Puutavara varastoidaan karsittuna ja katkottuna kiinteistön omistajan kanssa sovittavaan kohtaan.

Kuljetuskaluston reitit suunnitellaan siten, etteivät haitta-aineet leviä kunnostustyömaan ulkopuolelle. Tarvittaessa ajoreiteille levitetään pilaantumaton, kantavaa maa-ainesta.

Vesien käsittely

Pohjavesiputkesta PVP3 tehtyjen havaintojen perusteella pohjavesi on alueella paineellista ja sen todellista tasoa ei voida todeta luotettavasti putkesta tehtyjen pinnankorkeusmittausten perusteella. Renkajoen korkotaso on kiinteistön maanpintaa keskimäärin noin 2 metriä alempana, joten maan sisäisen veden ei arvioida haittaavan alustavasti noin 0,5 metrin syvyyteen ulottuvassa kaivutyössä. Massanvaihtoa ei arvioida olevan tarve ulottaa pohjaveden pinnan alapuolelta. Mikäli kaivantoihin kertyy massanvaihdon aikana vettä, poistetaan ne ensisijaisesti maan mukana kaivamalla tai vaihtoehtoisesti ohjaamalla vedet Renkajokeen kaivantojärjestelyillä, huomioiden kuitenkin kiintoaineksen kulkeutumisen estäminen.

Jätteiden ja kaivettujen maa-ainesten käsittely ja hyödyntäminen

Mikäli massanvaihdon yhteydessä havaitaan ja poistetaan jätteitä, ne kuljetetaan asianmukaisen luvan omaavaan vastaanottoaikaan.

Haitta-ainepitoisuuksiltaan kunnostustavoitteen ylittävä ja/tai hyödyntämiseen kelpaamaton maa-aines kuormataan ja kuljetetaan asianmukaisen luvan omaavaan vastaanottoaikaan peitettyinä. Kuormien mukana toimitetaan ympäristöteknisen valvojan laatimat, jätelain (741/2021) 121 §:n mukaiset siirtoasiakirjat tai käytetään sähköistä siirtoasiakirjajärjestelmää. Kuormien tiedot siirretään ympäristöhallinnon SIIRTO-rekisteriin. Pilaantuneeksi luokiteltavat maa-ainekset pyritään lastaamaan suoraan kuorma-auton lavalle ilman välivarastointia.

Kunnostustyön aikana ei oletettavasti ole tarpeellista kaivaa pilaantumattomia maa-aineksia merkittävässä määrin. Mikäli kaivutyössä syntyy maa-ainesta, joka on teknisesti maisemointiin soveltuvaa ja sen haitta-aineiden pitoisuudet alittavat kynnysarvot, ne käytetään alueen maisemointiin. Pääasiassa täytöissä kuitenkin käytetään muualta tuotavia maa-aineksia.

Puhdistustöiden valvonta, seuranta ja tarkkailu

Kunnostukselle nimetään ympäristötekninen valvoja, joka ohjaa kaivutyötä ja maa-ainesten lajittelua työnaikaisella näytteenotolla. Dioksiinien ja furaanien mittaamiseen ei ole olemassa yleisesti käytettyä kenttäanalytiikkaa, eikä haitta-ainepitoisuuksia voida suoraan havainnoida maa-aineksesta aistinvaraisesti.

Kaivettavista maa-aineksista otetaan työnaikaisia näytteitä laboratorioanalyysiin, jos maa-aineksen laadussa havaitaan jotain ennakkotiedoista poikkeavaa, kuten eriäviä maalajeja tai jätemateriaaleja.

Maaperän jäännöspitoisuudet määritetään kaivupohjasta otetuista jäännöspitoisuusnäytteistä, joista määritetään laboratoriossa PCDD/F-yhdisteiden ja PAH-yhdisteiden pitoisuudet. Jäännöspitoisuudet otetaan kokoomanäytteinä kunnostuskaivannon pohjalta ja mahdollisesti seinämiltä alustavasti vähintään noin 400 m²:n alaa edustavina näytteinä tai havaintojen mukaan.

Kunnostustavoitteen mukaan kiinteistölle ei jää maa-aineksia, joista aiheutuisi ympäristö- tai terveyshaittaa. Mikäli em. tavoitteeseen ei valitulla kunnostusmenetelmällä päästä, tarkastellaan jatkotoimenpiteiden tarvetta erikseen laadittavan riskiarvion perusteella.

Pohjaveden tarkkailu

Alueella olevista pohjaveden havaintoputkista PVP1-3 ja kiinteistön 109-580-4-54 kaivovedestä otetaan näytteet ennen kunnostuksen aloittamista ja sen jälkeen. Näytteistä analysoidaan kloorifenolit, PAH-yhdisteet sekä PCDD/F-yhdisteet.

Varautuminen poikkeuksellisiin tilanteisiin

Ympäristötekniinen valvoja seuraa koko toimenpiteiden ajan työmaalta mahdollisesti löytyviä uusia haitta-aineita, maanalaisia rakenteita tai muuta normaalia poikkeavaa. Mikäli tällaisia ilmenee, informoidaan asiasta välittömästi tilaajia sekä ympäristöviranomaisia. Mahdollisista toimenpiteistä neuvotellaan heidän kanssaan.

Kirjanpito ja raportointi

Ympäristötekniinen valvoja pitää kirjaa kohteesta kaivetuista ja pois kuljetetuista maa-aineksista, haitta-ainepitoisuuksista, alueella mahdollisesti esiintyvistä jätteistä sekä muista työn kannalta merkittävistä seikoista. Lisäksi työmaalla pidetään YSE 1998 75 §:n mukaista työmaapäiväkirjaa. Kirjanpito pidetään ajan tasalla ja viranomaisten saatavilla työmaalla kunnostuksen ajan.

Pilaantuneen maaperän kunnostuksesta laaditaan loppuraportti, joka toimitetaan tilaajien lisäksi kiinteistön omistajalle, Hämeen ELY-keskukselle ja Hämeenlinnan kaupungin ympäristöviranomaiselle. Loppuraportissa esitetään mm. puhdistustoimenpiteiden toteutus, puhdistetut alueet, kenttä- ja laboratorioanalyysien tulokset, tiedot poistetuista maa-aineksista, tiedot hyödynnetyistä maa-aineksista, arvio puhdistustavoitteiden saavuttamisesta sekä mahdollinen riskinarviointi. Lisäksi laaditaan tarkennettu tarkkailusuunnitelma alueen pohja- ja pintaveden jälkitarkkailusta, mikäli sellaiselle ilmenee tarvetta. Loppuraportin laatimisesta vastaa ympäristötekniinen valvoja.

Tiedottaminen

Kunnostuksen osapuolia tiedotetaan aloitusilmoituksella. Kohteessa pidetään tarvittaessa aloituskokous, jonka jälkeen työn etenemisestä tiedotetaan tarpeen mukaan kunnan ympäristöviranomaisista, Hämeen ELY-keskusta ja naapurustoa. Kunnostuksen päättyttyä pidetään tarvittaessa loppukokous.

Aikataulu

Ilmoituksen mukaan puhdistustyön ajankohta ei ole vielä tiedossa. Maanomistajan antamassa suostumuksessa arvioitu maaperän puhdistustyön ajankohta on vuoden 2025 kesäkaudella ja arvioitu työn kesto on noin kolme viikkoa.

ILMOITUKSEN KÄSITTELY

Ilmoitus on toimitettu tiedoksi 18.10.2024 tiedoksi Hämeenlinnan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

HÄMEEN ELINKEINO-, LIIKENNE- JA YMPÄRISTÖKESKUKSEN RATKAISU

Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on tarkastanut ilmoituksen ja hyväksyy siinä tarkoitetun alueen puhdistamisen ilmoituksessa esitetyllä tavalla, ellei määräyksissä muutoin määrätä.

1. Puhdistustyöhön on nimettävä henkilö, joka vastaa päätöksen määräysten noudattamisesta ja puhdistustyön valvonnasta. Valvonnasta vastaavan nimi ja yhteystiedot, urakoitsijan nimi ja yhteystiedot sekä puhdistuksen aloittamisajankohta on ilmoitettava kirjallisesti Hämeen ELY-keskukselle ja Hämeenlinnan kaupungin ympäristön-suojeluviranomaiselle sekä kiinteistön omistajalle ja haltijalle sekä rajanaapureille ennen toimenpiteiden aloittamista. Edellä mainituille tahoille on ilmoitettava myös tämän päätöksen mukaisten puhdistustoimenpiteiden lopettamisajankohta.

2. Kiinteistöjen 109-575-4-69 ja 109-580-4-53 maaperä on puhdistettava siten, että VNa 214/2007 mukaiset alemmat ohjearvot alittuvat dioksiinien ja furaanien sekä PAH-yhdisteiden (bentso(a)pyreeni, fenantreeni, fluoranteeni) osalta.

3. Alueelta kaivettua jätteenöntä maa-ainesta saa hyödyntää kohteen kaivantojen täytöissä. Hyödynnettävän maa-aineksen haitta-ainepitoisuuden on alitettava VNA 214/2007 mukaiset kynnyсарvot.

Hyödynnettävien maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet tulee selvittää edustavan näytteenoton avulla ennen maa-ainesten hyödyntämistä. Hyötykäytettyjen maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet ja hyödyntämispaikat on dokumentoitava. Selvitys maa-ainesten hyötykäytöstä on liitettävä puhdistustyön loppuraporttiin.

4. Kaivettavien, hyödynnettäväksi tai käsittelyyn toimitettavien ja maaperään jäävien maiden haitta-ainepitoisuudet on varmistettava hyvin kyseistä aluetta ja sen maaperää edustavalla näytteenotolla ja luotettavalla analysoinnilla. Mittaukset, selvitykset ja tutkimukset on tehtävä pätevästi, luotettavasti ja tarkoituksenmukaisin menetelmin.

5. Pilaantuneen maa-aineksen kaivu, lastaus, kuljetus ja muut puhdistukseen liittyvät työvaiheet on toteutettava niin, ettei pilaantunutta maa-ainesta leviä ympäristöön, eikä aiheudu muuta haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle eikä kohtuutonta

rasitusta naapurustossa. Työmaa-alue on aidattava ja varustettava pilaantuneen maaperän puhdistuksesta kertovin kyltein.

6. Kaivetut pilaantumattomat maa-ainekset ja eri tavoin pilaantuneet tai eri tavalla käsiteltävät maa-ainekset tulee pitää erillään kaivun, lastaamisen, mahdollisen välivarastoinnin ja kuljetuksen aikana.

Alueelta poistettavat pilaantuneet maa-ainekset ja mahdolliset muut jätteet sekä kohonneita haitta-ainepitoisuuksia sisältävät maa-ainekset on toimitettava ominaisuuksiensa mukaisesti ensisijaisesti hyödynnettäviksi ja toissijaisesti loppukäsiteltäviksi vastaanottopaikkaan, jolla on lupa vastaanottaa kyseisiä maa-aineksia. Eri paikkoihin toimitettujen pilaantuneiden maiden määrästä haitta-ainepitoisuuksineen on pidettävä kirjaa.

7. Kaivettuja maa-aineksia voidaan tämän päätöksen nojalla tarvittaessa välivarastoida puhdistettavalla kiinteistöllä, esim. näytteiden analysoinnin vaatiman ajan. Välivarastoinnin on oltava mahdollisimman lyhytaikaista ja se on toteutettava siten, ettei siitä aiheudu maaperän pilaantumista, pilaantumattoman ja haitta-ainepitoisen maa-aineksen sekoittumista, haitta-ainepitoisen maa-aineksen pölyämistä, haitta-ainepitoisten suoto- ja valumavesien muodostumista tai muuta terveys- tai ympäristöhaittaa.

8. Pilaantuneiden maa-ainesten ja muiden jätteiden kuljetuksesta vastaavan kuljetusyrittäjän on oltava rekisteröitynyt jätelain 94 §:n mukaisesti ELY-keskuksen ylläpitämään jätehuoltorekisteriin ja kuljettajalla on oikeus kuljettaa vain niitä jätteitä, mitkä on merkitty jätehuoltorekisteriotteeseen. Jätehuoltorekisteriote on pidettävä mukana jätteen kuljetuksen aikana. Jätteiden haltija ei voi antaa jätteitä kuljetettavaksi kuljettajalle, joka ei ole rekisteröitynyt jätehuoltorekisteriin.

9. Pilaantunut maa-aines on peitettävä kuljetuksen ajaksi ja liikenne on toteutettava siten, ettei siitä aiheudu pöly- tai meluhaittoja. Lisäksi pilaantuneiden maa-ainesten kuljetuksista on laadittava siirtoasiakirjat siten kuin jätelaissa (646/2011) edellytetään. Siirtoasiakirjat on oltava mukana kuljetuksen aikana ja niitä on säilytettävä kolme vuotta.

10. Pinta- ja hulevesien pääsy alueelle kaivettuihin pilaantuneen maan kaivantoihin tulee ensisijaisesti estää.

Pilaantuneen maan kaivantoihin mahdollisesti kertyvä vesi on tarvittaessa poistettava esim. imuautolla tai puhdistettava paikan päällä tarkoitukseen soveltuvalla laitteistolla. Pilaantuneen maan kaivannoista poistettavasta vedestä on otettava edustavia näytteitä. Vedestä on analysoitava vähintään maaperätutkimuksissa todetut haitta-aineet.

Talteen otettu, haitta-aineita sisältävä vesi on toimitettava käsiteltäväksi laitokseen, jolla on lupa vastaanottaa kyseistä jätettä. Vaarallisen jätteen kuljetuksesta on tehtävä siirtoasiakirja jätelain (646/2011) 121 §:n mukaisesti.

11. Mikäli puhdistustyön aikana maaperässä havaitaan haitta-aineita, joita ei ole todettu aiemmissa tutkimuksissa tai havaitaan muita lähtötiedoista poikkeavia asioita, jotka voivat vaikuttaa mahdollisiin ympäristö- ja/tai terveysriskeihin, on kyseisistä havainnoista ilmoitettava viipymättä Hämeen ELY -keskukselle ja Hämeenlinnan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle jatkotoimenpiteiden sopimiseksi.

12. Pilaantuneen maaperän puhdistamisesta on tehtävä loppuraportti, jossa on esitettävä kaivutyön, välivarastoinnin ja mahdollisen esikäsittelyn toteuttaminen, karttapiirustus toteutuneista kunnostusalueista ja kaivussyvyyksistä, kuvaus työnaikaisista näytteenottomenetelmistä ja yhteenveto kaivutyön aikaisesta näytteenotosta, kirjanpitoliedot kaivetuista haitta-ainepitoisista maa-aineksista ja jätteistä ja niiden loppusijoituksesta, tiedot kaivettujen maa-ainesten hyödyntämisestä ja sijoituspaikoista kaivualueella, analyysitulokset puhdistetun maaperän haitta-aineiden jäännöspitoisuuksista ja näytteenottopaikkojen sijainnit karttapiirustuksessa esitettynä sekä yhteenveto vesinäytteiden analyysituloksista ja pilaantuneen veden poistamisesta ja käsittelystä. Loppuraportissa on myös esitettävä puhdistustyön jälkeinen pinta- ja pohjaveden tarkkailusuunnitelma.

Raporttiin on liitettävä yhteenveto pilaantuneiden maa-ainesten siirtoasiakirjoista sekä jätekuljetusyrityksen nimi ja y-tunnus.

Loppuraportti on toimitettava Hämeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Hämeenlinnan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä kiinteistön omistajalle ja haltijalle kolmen kuukauden kuluessa puhdistuksen loppumisesta.

Mikäli puhdistuksessa ei ole päästy asetettuun puhtaustasoon, on loppuraportissa esitettävä maahan jääneen pilaantuneen alueen sijainti kartalla sekä esitettävä arvio maaperään jääneiden haitallisten aineiden aiheuttamista ympäristö- ja terveysriskeistä ja maaperän puhdistustarpeesta.

MÄÄRÄYSTEN JA PÄÄTÖKSEN PERUSTELUT

Yleiset perustelut

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaan maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen pilaantuneella alueella sekä puhdistamisen yhteydessä kaivetun maa-aineksen hyödyntämiseen kaivualueella tai poistamiseen toimitettavaksi muualla käsiteltäväksi voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus valtion viranomaiselle (ELY-keskus), jos puhdistaminen ei lain 4 luvun nojalla edellytä ympäristölupaa. Valtion valvontaviranomainen tarkastaa ilmoituksen ja tekee siitä päätöksen. Päätöksessä on annettava tarvittavat määräykset alueen puhdistamisesta, puhdistamisen tavoitteista ja maa-aineksen hyödyntämisestä ja tarkkailusta.

Valtioneuvoston asetuksessa maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (PIMA-asetus, 214/2007) on säädetty maaperässä yleisimmin esiintyvien haitallisten aineiden kynnysarvot. Asetuksen 3 §:n mukaan, mikäli yhden tai useamman haitta-aineen pitoisuus maaperässä ylittää kynnysarvon tai alueella, jolla

taustapitoisuus on kynnysarvoa korkeampi, alueen taustapitoisuuden, on maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve arvioitava. Arvioinnin on asetuksen 2 §:n mukaan perustuttava arvioon maaperässä olevien haitallisten aineiden aiheuttamasta vaarasta tai haitasta terveydelle ja ympäristölle. Asetuksessa luetellaan seikat, jotka arvioinnissa on otettava huomioon. Ilmoituksessa esitetty maaperän puhdistustarpeen arvioinnin tulee täyttää asetuksen vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 2 luvussa on säädetty yleisistä velvollisuuksista, periaatteista ja kielloista kuten toiminnanharjoittajan selvilläolovelvollisuudesta (6 §) sekä velvollisuudesta ehkäistä ja rajoittaa toimintansa ympäristövaikutuksia (7 §), maaperän pilaamiskiellosta (16 §) ja pohjaveden pilaamiskiellosta (17 §). Määräyksissä on huomioitu ympäristönsuojelulain mukaiset velvoitteet.

Määräysten perustelut

Aloituseroilmoitus ja vastuuhenkilön nimeäminen ovat tarpeen viranomaisvalvonnan kannalta. Kohdealue huomioiden myös kiinteistön omistajalle/haltijalle sekä naapureille puhdistustyön aloitus- ja lopetusajankohdrien ilmoittaminen on tärkeää. (Määräys 1)

Päätöksen määräyksessä 2 on hyväksytty ilmoituksessa esitetyn mukaiset puhdistustavoitteet suunnitellun maankäytön mukaisesti. (Määräys 2)

Päätöksessä on hyväksytty ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesti puhdistustyön yhteydessä kaivettujen pilaantumattomien maa-ainesten hyötykäyttö puhdistettavalla alueella. Päätöksessä on edellytetty täytöissä hyötykäytettävien jätteettömien maa-ainesten haitta-ainepitoisuuksien ja sijoituskohteiden dokumentointia, jotta maa-ainekset voidaan huomioida asianmukaisesti tulevien kaivutöiden yhteydessä. (Määräys 3)

Kunnostuksen aikaisella näytteenotolla selvitetään mm. tarvittava kaivussyvyys sekä kaivettavien maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet. Maa-ainesten tutkimustulosten perusteella voidaan erotella eri tavoin pilaantuneet maa-ainekset ja mahdolliset eri käsittelypaikkoihin toimitettavat maa-ainekset. (Määräys 4)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 20 § edellyttää pilaantumisen vaaraa aiheuttavalta toiminnalta huolellisuutta ja varovaisuutta ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi sekä onnettomuuksien estämiseksi ja niiden vaikutusten rajoittamiseksi. (Määräys 5)

Jätelain (646/2011) 13 §:ssä säädetään, ettei jätteestä tai jätehuollosta saa aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, roskaantumista, yleisen turvallisuuden heikentymistä taikka muuta näihin rinnastettavaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. (Määräys 5)

Jätelain (646/2011) 15 §:ssä säädetään lajiltaan ja laadultaan erilaisten jätteiden erilläänpitovelvollisuudesta siinä laajuudessa kuin se on terveydelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran tai haitan ehkäisemiseksi, etusijajärjestyksen noudattamiseksi taikka jätehuollon asianmukaiseksi järjestämiseksi tarpeellista sekä teknisesti ja taloudellisesti mahdollista. (Määräys 6)

Jätelain (646/2011) 29 §:n mukaisesti puhdistustyön yhteydessä syntyvät jätteet on edellytetty toimitettavaksi asianmukaisen luvan omaavaan vastaanottopaikkaan. (Määräys 6)

Jätelain (646/2011) 8 § edellyttää, että kaikessa toiminnassa on mahdollisuuksien mukaan noudatettava jätelain etusijajärjestystä. Etusijajärjestyksen mukaan vain sellaiset jätteet, joita ei ole mahdollista uudelleenkäyttää, kierrättää tai hyödyntää, loppukäsitellään. (Määräys 6)

Päätöksessä on hyväksytty pilaantuneiden maa-ainesten lyhytaikainen välivarastointi puhdistettavalla kiinteistöllä vain tarvittaessa ja siten, ettei välivarastoinnista aiheudu ympäristö- tai terveyshaittaa. (Määräys 7)

Jätelain (646/2011) 29 §:n mukaan jätteeksi luokiteltavaa pilaantunutta maata ja muuta jätettä saa luovuttaa kuljetettavaksi vain jätelain 94 §:n mukaisesti rekisteröityneille toimijoille/ jätehuoltorekisteriin hyväksytylle kuljettajalle. (Määräys 8)

Poistettavat pilaantunutta maa-ainesta sisältävät kuormat on edellytetty peitettäväksi ja haitta-ainepitoiset kaivetut maa-ainekset on edellytetty pidettäväksi erillään pilaantumattomista maa-aineksista, jotta haitta-ainepitoisista maa-aineksista ei aiheudu haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. (Määräys 9)

Jätelain (646/2011) 121 §:n mukaan jätteen haltijan on laadittava siirtoasiakirja pilaantuneesta maa-aineksesta. Siirtoasiakirjan käyttöön liittyvistä menettelyistä ja tietojen viemisestä rekisteriin säädetään jätelain 121a ja 121b §:ssä. Siirtoasiakirjaan merkittävistä tiedoista ja niiden vahvistamisesta on säädetty valtioneuvoston jätteistä annetun asetuksen 40 §:ssä. (Määräys 9.)

Puhdistettavalta alueelta mahdollisesti syntyvän pilaantuneen veden poistamisella varmistetaan, etteivät vedessä olevat haitta-aineet pääse kulkeutumaan laajemmalle alueelle eivätkä aiheuta enempää maaperän tai pohjaveden pilaantumista tai muuta haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. (Määräys 10)

Pilaantunutta aluetta puhdistettaessa tulee usein esille seikkoja, joihin ei ole ennakkotutkimuksista ja -suunnitelmista huolimatta pystytty varautumaan, esim. maaperässä tai pohjavedessä todetaan uusia haitta-aineita taikka todettavat haitta-ainepitoisuudet poikkeavat merkittävästi aiemmista tutkimuksista, pilaantunut alue on arvioitua laajempi tai kaikkea suunnitelmassa esitettyä maa-ainesta ei voida poistaa. Näissä tilanteissa valvontaviranomaisen voi olla tarpeen antaa uusia ohjeita tai määräyksiä työn aikana. (Määräys 11)

Kirjanpidolla ja raportilla dokumentoidaan tehty näytteenotto-, kaivu- ja muut kunnostustoimenpiteet. Dokumentointi on tarpeen viranomaisvalvonnan kannalta. (Määräys 12)

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6, 7, 16, 17, 20, 85, 133, 136, 172, 190, 191, 200, 205, 209 §

Ympäristönsuojeluasetus (713/2014) 24, 25, 26 §
Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007)
Jätelaki (646/2011) 8, 13, 15, 29, 121, 121 a, 121 b, 122 §
Valtioneuvoston asetus jätteistä (978/2021) 3, 4, 11, 40 §
Hallintolaki (434/2003)
Valtioneuvoston asetus vesienhoidon järjestämisestä (1040/2006)
Valtioneuvoston asetus vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista (1022/2006)
Valtion maksuperustelaki (150/1992)
Valtioneuvoston asetus (1215/2023) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2024

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Tämän ilmoituksen käsittelystä perittävä maksu on 928 €.

Maksun suuruus perustuu valtioneuvoston asetukseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista (1215/2023) ja sen liitteenä olevaan maksutaulukkoon. Pilaantuneen maaperän puhdistamisesta tehtävän ilmoituksen käsittelystä perittävä maksu on 58 € kultakin asian käsittelyyn kuluvalta tunnilta. Tämän ilmoituksen käsittelyyn kului 16 tuntia.

Valvonnan maksullisuus

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 205 §:n mukaan ELY-keskus voi periä maksun valvontatoimista, jotka ovat tarpeen 136 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen noudattamisen varmistamiseksi. Maksun suuruus perustuu valtioneuvoston asetukseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista ja sen liitteenä olevaan maksutaulukkoon.

Päätöksen voimassaoloaika

Tämä päätös on voimassa 29.10.2027 saakka. Mahdollisten olosuhdemuutosten vuoksi päätöksen voimassaolon jälkeen maaperän ja pohjaveden pilaantuneisuus ja puhdistustarve on tarvittaessa arvioitava uudestaan ja tehtävä puhdistamisesta ympäristönsuojelulain (527/2014) edellyttämä ilmoitus tai lupahakemus.

Päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 200 §:n perusteella tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta.

Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää täytäntöönpanon.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätös

Hämeenlinnan kaupunki, Infra (sähköisesti)

Tiedoksi

Kiinteistön omistaja (postitse)

Hämeenlinnan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen (sähköisesti)

Envineer Oy (sähköisesti)

Kuuluttaminen

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 85 §:n mukaisesti Hämeen ELY-keskus antaa päätöksen tiedoksi myös julkisella kuulutuksella. Kuulutus ja kuulutettava päätös ovat nähtävillä Hämeen ELY-keskuksen ja Hämeenlinnan kaupungin verkkosivuilla.

Tietojärjestelmän päivittäminen

Alueen maaperää koskevat tiedot päivitetään valtakunnalliseen Maaperän tilan tietojärjestelmään (MATTI). Kohteen ID: 100307378.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamoon. Tarkemmat ohjeet muutoksenhausta ovat päätöksen liitteenä 1 olevassa valitusosoituksessa.

Lisätiedot

Lisätietoja päätöksestä antaa ympäristöasiantuntija Maria Borg, puh. 0295 025246, maria.borg(at)ely-keskus.fi

Hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Merkintä sähköisestä hyväksynnästä on asiakirjan viimeisellä sivulla. Päätöksen on esitellyt ympäristöasiantuntija Maria Borg ja ratkaissut johtava asiantuntija Kati Häme.

Liite

Valitusosoitus

LIITE 1.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen sekä sen käsittelystä perittyyn maksuun saa hakea muutosta valittamalla **Vaasan hallinto-oikeuteen**. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän** kuluessa **päätöksen tiedoksisaannista**. Päätöksen tiedonsaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä (7) päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavaan arkipäivään. **Valitusaika päättyy 5.12.2024.**

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää,
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi ja millä perustein (vaatimukset)
- mihin valitusosoitus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on tämän yhteystiedot ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Sähköisesti toimitettua valituskirjelmää ei tarvitse allekirjoittaa.

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen,
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta,
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle

Asiamiehelle, jollei hän ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja tai muulla luotettavalla tavalla osoitettava olevansa oikeutettu edustamaan päämiestä.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamoon. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Sähköisesti (telekopio, sähköposti tai sähköinen asiointipalvelu) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) ja tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1122/2021) nojalla muutoksenhakijalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa 270 euron oikeudenkäyntimaksu. Tuomioistuinmaksulaissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Tuomioistuinmaksulaki: <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455>

Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy täältä:

<https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index/asiointijulkisuus/maksut/oikeudenkayntimaksuthallinto-oikeudessa.html>.

Vaasan hallinto-oikeuden yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus

Postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa

Puhelin: kirjaamo 029 56 42780 (ma-pe klo 8.00–16.15)

Puhelinvaihde: 029 56 42611

Faksi: 029 56 42760

Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Tämä asiakirja HAMELY/2240/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument HAMELY/2240/2024 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Borg Maria M 29.10.2024 08:08

Ratkaisija Häme Kati 29.10.2024 08:12